

Máte tchoře v posteli?

Tomu, kdo nikdy nepoznal fretky, se může zdát nadpis článku přinejmenším podivný. Ale jejich zkušení obdivovatelé vědí své.

Ačkoliv každý chovatel ví, že zvířata do postele nepatří, mnozí psi i kočky si nakonec své místočko v teple vybojují. Ovšem pravými přeborníky v této disciplíně jsou fretky, tedy domestikovaní potomci tchoře tmavého. Mají na své straně všechny trumfy: Jsou tak hebké, roztomilé a malinké... a nade vše milují útulná teplá zákoutí, kam se mohou pořádně zahrabat. Navíc

nepáchnou zdaleka tak, jak by laik od tchoře očekával. Leckterý chovatel by se dokonce zapřísáhl, že nepáchnou vůbec, ale pravda je někde uprostřed, intenzita čichových vjemů se příliš neliší od toho, na co jsme zvyklí od psů nebo koček. Mnozí chovatelé zvlášť ohočené fretčky se jednoho dne probudí hned s celým hejnem podnájemníků pod peřinou - to když si k nim schová své potomstvo, tedy řadově osm pištících slepých miminek

velikosti palce. Pokud chcete podobným návštěvám předejít, musíte být důslední hned od začátku a zvlášť pro případ odchovu mláďat pořídit třetce voliéra.

Fretčí 2 + 1

Voliéra by měla být dostatečně prostorná, alespoň 0,5 x 1 x 0,7 m, ale může být i mnohem větší a dokonce poschoďová s ložnicí v patře a toaletou a jídelnou v přízemí. Vlastní domeček zajistí fretce bezpečí v noci nebo v době nepřítomnosti chovatele, ale také například nerušený spánek v rodině s malými dětmi, které se snáze naučí respektovat viditelné hranice. Fretka spí 18 až 20 hodin denně, a rozhodně bychom z ní neměli dělat živou hračku, která pobaví na povel. Aby měla dostatek pohybu a zábavy, může trávit dobu, kdy nespí, pohybem po bytě. Poměrně brzy si sladí svůj rytmus s životem rodiny a čas, kdy je sama, prospí, zatímco společnosti si užívá ráno před odchodem rodiny a večer po jejím návratu. Fretky nemají snahu okusovat nábytek (spíš ho poškrábou jako kočky), ale mláďata se někdy snaží ochutnávat drobné předměty, které tak mohou být nebezpečné a je nutné je odstranit. Také se všude protáhnou a ráda zalézají například za ledničku k vrčícímu teplému motoru.

Pro zpestření pohybu je možné zařadit i procházky venku, na vodítku. Vodítko lze použít koččích nebo psů, ale postrój bude zapotřebí sehnat speciální, případně zhotovený na zakázku. Ačkoliv to někteří chovatelé dělají, nedoporučuji nechat fretku venku pobíhat volně. Jednak se i ostřílený „turista“ může zatoulat, jednak se tato zvířátka často stávají obětmi lidské neznalosti. Mnozí lidé, kteří o fretkách nevědí, je považují za divoká zvířata (ostatně tchořovitá fretka je od tchoře tmavého k nerozeznání i pro odborníka), často se jich bojí a odtud je jen krůček k neodůvodněné nenávisti. Setkala jsem se nejen s mnoha nešťastnými chovateli, kterým volně pobíhající fretku někdo ukradl nebo dokonce zabil, ale také s mnoha kuriózními názory.

Vysaje vám krev!

„To je fretka?“ zeptal se mě na ulici starý pán, a když jsem hrdě přitakala, upozornil mě, abych si na ni dávala dobrý pozor, protože fretka kouše do krku a saje krev. Vzhledem k tomu, že ta „krvelačná bestie“⁸⁴ bylo tříměsíční miminko, které se vešlo do kapsy a vypadalo jako plyšová hračka, byl tento názor kuriózní, ale ještě kurióznější se ukázal po letech, kdy z onoho miminka vyrostl můj první fretčáček Ferda, nejhodnější a nejmazlivější stvoření pod sluncem, za které bych dala ruku do ohně, že nekousne nikoho, ani kdyby si to zasloužil.

Mnohem častěji jsem se na procházkách s Ferdíkem setkávala s názory (ba i nádvkami), že to ubohé zvíře v zajetí týrá a měla bych ho raději pustit do přírody. Na tento rozšířený blud už mnoho fretek doplatilo životem, když je „zodpovědní“ rodiče vypustili poté, co je jejich nezodpovědné děti přinesly bez dovolení domů. Jen pro pořádek: uvádí se, že fretka je

domestikovaná už nejméně dva tisíce let, a to jen proto, že starší písemné prameny nejsou průkazné. Asi nejstarší zmínka je již v bibli, v třetí knize Mojžíšově, překlad příslušné pasáže však nejsou zcela jednoznačné. Jde o domácí podobu tchoře, která se v přírodě přirozeně nevyskytuje. Vypuštěním do přírody tedy třece poskytnete stejné dobrodíní, jako psovi nebo kočce - pomalu zemře hladu, nebo bude mít to „štěstí“, že její konec uspíš automobil, do kterého se bude marně pokoušet nastoupit.

Dvakrát měř

Pokud se někdo ze Čtenářů po přečtení těchto řádků nadchl pro fretku, měl by si nastudovat odbornou literaturu a vše dobře zvážit. Má dost času, prostoru a finančních prostředků? Pro koho je problém zaplatit za fretku několik set korun, ten asi nebude mít ani možnost kupovat jí vhodné krmivo (např. kvalitní granule pro kočky, ale občas se už dají sehnat i speciální krmiva) a platit veterináře.

Nezbytná jsou každoroční očkování proti vzteklině a psince, dvakrát ročně preventivní prohlídka včetně vyšetření trusu a případná ošetření při nemoci či úrazu. Bude se o ni starat celá rodina? Fretka určitě není zvíře pro jednoho z rodiny, natož pro děti „na hraní“. Stejně jako pes se stává právoplatným členem rodiny a jako on potřebuje vychovávat - a to je práce pro dospělé.

Jste připraveni se o ní postarat za všech okolností? Přijde dovolená a vy si musíte stejně jako u psa vybrát s ohledem na to, kam může jet čtyřnohý kamarád s vámi. Fretka onemocní nebo zestárne a budete ji třeba muset krmit nebo nosit na bedýnku s pískem, aby se vyprázdnila. Nebude vám zažko to pro vaši přítelkyni udělat? K takovému prvnímu testu rozhodnutí dochází zpravidla hned po pár měsících, protože fretky se rodí koncem jara a novopečený chovatel tak mnohdy musí obětovat své prázdninové plány a vzít si „mateřskou dovolenou“.

Petra Nerandžicová

FRETKA

Putorius putorius furo

ZAŘAZENÍ: kunovitá šelma, domestikovaný tchoř, spolu se psem a kočkou patří mezi domácí šelmy **POTRAVA:** obdobná jako u kočky: 60% maso, 20% vařené obiloviny, 10% ovoce a zelenina, 10% mléčné produkty, lze použít granule pro kočky **BŘEZOST:** průměrně 42 dnů **KOJENÍ:** průměrně 42 dnů **POČET MLÁDAT:** 1 až 16, průměrně 8 **POHLAVNÍ DOSPĚLOST:** zhruba v šesti až dvanácti měsících **DĚLKA ŽIVOTA:** 6 až 8 let